

ühte weikesse kindla linna sisse kui ühte suurtüuggy
wangi, ja modeti seal temā niīne, et legi tedda ei
tunnels. Wahid läisid ista temaga ühhes, agga muido
wōis temā seal tehha ja minna, mis ta tahtis ja kuhho ta
tahtis, ja olli temal seal üks ea ja wāga rāhholine ello.
Luther aimass kohhe, mis se tähhendas, ja kellest se kōik
tulli, ja alkass nūid seal sedda asja tegemina, mis kōige
se ilmale kassuks tulli; temā alkass seal sedda bibliit, mis
enne legi luggeda ei tohtinud, kui preestrid üksi, ja mis
üksi Hebrää, Gräka ja Laddina kele peal firjutud olli,
Saksa kele sisse ümber pañema, et rahwass isse näeks,
mis öppetus temā sees seisab. Siin olli Luther **10** kund,
ja kōik temā waenlassed mōttelid, et temā enam ei ella.
Siin teggi temā se ue testamenti walniis ja tuttass
siis jälle oma koddö linna taggasü, kes mässamisjed
lõuemas ollid. Reid waigistas temā oma manitse-
miste ja nomimistega, ja alkass nūid oma fur-
fürsti moal neid waña kombid ja ruñaluisi ferriko ja
Jumala tenistusse seest üks teise järrele mahhaliskuma,
1523. Üks aasta se järrele wissass ta ka oma mugi
viet mahha ja teggi temā endalle ühte kuke, kui teis-
telgi inimestel en. Se kürfärst isse lantis temale se tar-
vis fallewit, ja et se fallew muusta farwa olli, tulli siis
fest se assi, et Lutherusse usso ferriko öppetajjad nūid kōik
muusta farwalist kuke sid kandwad; ja wōitis **1525**, et
kōik papsti kōlbamaalta öppetussed malha liskuda, ühte
preilid, nīmega Katharina von Boro, kes enne non

oli, ja Lutherusse öppetusse peale wie teisega flestrist
wälja taggenenud olli, endalle prouaks, kellest temale
6 last, 3 poega ja 3 tüttart, sündissid. Neil
mu preestritel ei olnud mitte lubba naest wōotta;
fest sedda olli fa se vapst ärra felanud, sepärrast,
et need preestrid, kui temā sōa wāggi ista walmis
osleks, sinna ja tänna jõuda, kuhho tahheti, ilm kōige
troosita. Luther ellas otsato õutsalt oma wagga,
tassase ja ausa abbikasoga. Papsti needmīne ja
keisri läsk, kōik olli juuetud ja jo ollid terwed
linnad ja rigid se wahhe ojal Lutherusse pole
ennaist lõnud. Ükskord olli siiski üks temā waenlas-
test katsunud, tedda giftiga surmata. Agga ei jõud-
nud fa segi Lutherussele mīddagi tebha, fest temā olli
wāga terwe kehhaga. Oma kürfürsti läsjo peale
reisis temā nūid kōiki sedda temā rifi läbbi, ferrisid ja
folisid watañas. Siin leidis temā, et need waesed inged
pea mīddagi seit Jumala sōlast ei teadnud. Sepärrast
tõmmass temā siis neid pea öppetuysi bibli ramatuysi
wälja ja firjutas selle tarvis **2** öppetusse ramatud,
sedda suremat ja sedda weisse mat Katefismust, **1526**
funni **1529** aastani, ja need on siis need ramatud,
mis seest meie lapsed, Sakste kui tallo rahwa lap-
sed, öppivad. Weel firjutas temā ühite otsato ulfa
teisi ramatid, jutlussid, sõitlenissi oma waenlaste
wasto, ja firjasid, mōni ford mitto ühhe ainsa
pawa sees sõbradelle ja waenlaste wasto, nõnda et